

Z úvodníka (Slovak Literary Review; December 1999)

S koncom storočia sa hlási o slovo bilancia. Bilancujeme všetko možné, hodnotíme, či aspoň dokumentujeme, priradujeme podobné k podobnému, aby sme dali zmysel tomu, čo život priniesol za posledných sto rokov, či možno aspoň za päťdesiat. Autori, ktorí sa narodili uprostred 20. storočia, prekročili, či onedlho prekročia, päťdesiatku a mali by z nich byť zrelí tvorcovia. Nikdy netvorili – a ani nemohli tvoriť – kompaktnú generáciu. Ani na Slovensku. Tu viacerí z nich vstupovali na literárnu scénu v 60. rokoch, ktoré boli relatívne naklonené rozkvetu talentu a literárnym i morálnym impulzom. Medzi týmito autormi boli Kamil Peteraj, Ivan Štrpka, Ivan Laučík, Peter Repka, Dušan Mitana, Peter Gregor, Ján Štrasser a Dušan Dušek, ktorí publikovali svoje básne a prózy najmä v Mladej tvorbe od roku 1962. Iní, ako napríklad Michal Chuda, Milan Richter a Ján Švatner, prispievali do Slovenských pohľadov a Mladej tvorby koncom 60. rokov a na svoje prvé knihy si museli počkať tri až šesť rokov, debutovali teda až po začiatku represívneho politického výrazného obmedzenia známeho ako „normalizácia“, ktorá nasledovala po okupácii Československa v auguste 1968. To bolo zároveň obdobie, keď sa objavili – po roku 1970 – Jozef Puškáš, Ľuboš Jurík, Daniela Hivešová, Jana Kantorová, Dana Podracká, Július Balco, Ján Zambor a Igor Hochel. Tretia „vlna“ tejto silnej, ale nesúrodej, generácie prišla koncom 70. a začiatkom 80. rokov a patria do nej Jozef Špaček, Pavol Janík, Ján Tužinský, Peter Holka, Karol Chmel, Marián Reisel a Ladislav Lajčiak.

(...)

Najmladší z tejto „voľne združenej“ generácie (Pavol Janík, Marián Hatala, spomenúc len dvoch) sa ocitli v pred- či pogorbačovovskej ére a ich ironické a miestami aj pesimistické ostrelovanie veršami nebolo už vtedy schopné vyprovokovať žiadnych komunistických dinosaurov k skutočnej odвете.

Milan Richter, šéfredaktor